

ŠVIHOV V PROMĚNÁCH ČASU

Historická vyobrazení švihovského hradu

Nástěnná malba v hradní kapli datovaná kolem roku 1520 (Obr. 1):

Švihov je na nástěnné malbě zachycen ze severovýchodu. Nejbližší k pozorovateli se táhne vnější část opevnění, před kterým prosvítá jeden z vodních příkopů. Na pravé straně se nachází dvoupatrová hranolová věž, v jejíž spodní části je vidět zčásti zakrytou vstupní bránu, obdélná okénka, ochoz s podsebitím a se střilnami, nad nimi se vypíná dlátková střecha a hranolová vížka. Od vstupní věže se (zprava doleva) táhne zeď se třemi baštami – poslední z nich představuje velkou nárožní dělovou baštu se střilnami umístěnými ve dvou patrech, nahoře s vysunutým ochozem krytým sedlovou střechou se třemi arkýřovými strážními stanovišti. Za vstupní věží směrem do pozadí se nachází ochoz, pod nímž je umístěna pultová střecha pravděpodobně hospodářského stavení. Obě zmíněné budovy končí u mohutné dvoupatrové hranolové bašty. Hned u ní je možné zaznamenat půlválcovou baštu s prkenným podsebitím, dlátovou střechou a válcovou strážní věží na vnější straně střechy.

Součástí vnitřního opevnění táhnoucího se za opevněním vnějším, je ochoz se strážními arkýři a kulatou dělovou baštou se střilnami, zděným ochozem s podsebitím, střilnami a třemi po obvodu umístěnými válcovými strážními věžičkami. Nalevo od dělové bašty a arkýře se nachází hradní kaple s gotickými okny a sedlovou střechou se sanktusníkem a strážním arkýřem. Kaple je vklíněna mezi dva obytné paláce – severní s vysokou valbovou střechou a válcovými strážními věžemi vpravo a jižní s obranným ochozem a čtvercovými okny v nejvyšším patře vlevo. V pozadí za severním palácem se tyčí vstupní hranolová věž s prkenným podsebitím a trojicí střilnových okének a s vysokou jehlanovou střechou.

Podoba hradu od Willenberga kolem roku 1600 (Obr. 2):

Obraz zachycuje pohled na hrad z jiho- východu. Vnější část opevnění postrádající krytý ochoz doplňují tři dělové bašty bez střech. Na levé straně dobíhá zeď k dvoupatrové budově sýpky doplněné dvěma válcovými věžovými baštami, a poté se stáčí k severozápadu, kde je umístěno nižší hospodářské stavení, k němuž přiléhá vysoká západní hranolová bašta – vybavená renesančním stupňovitým štítem. Vnitřní hrad obepíná vyšší hradba (druhá vrstva opevnění) se zachovaným krytým ochozem a třemi baštami – nalevo půlválcová dělová bašta s podsebitím a vysokou dlátkovou střechou (Bílá bašta), uprostřed severovýchodní bašta (Zelená bašta) a napravo opět půlválcová dělová bašta s podsebitím a doplněná dvěma podlažními střilnami ve zděném těle (Zlatá bašta), a u níž jest možné vidět kapli vstupující do opevnění. Nalevo od ní se rozkládá jižní palác s pěti okny ve dvou patrech na jižním průčelí a s dvěma okny v užším (východním) průčelí, nad nimiž je usazen renesanční štít se dvěma římsami. Hřeben střechy s korouhvičkami nalézající se za palácem jižním a kaplí představuje palác sever-

ní. Vedle paláce jižního se tyčí vstupní hranolová věž s viditelnými okny ve čtyřech patrech, vrcholovým podsebitím a vysokou jehlanovou střechou, vedle níž je možné zahlédnout hrot štíhlé střechy neznámého objektu – možná se jednalo o věž nad bránou do předhradí.

Švihov od F. B. Wenera (Obr. 3):

Na dochované kresbě je možné v popředí spatřit velký švihovský rybník, kapli zakreslenou jako věžovitý arkýř (na pravé straně), vedle nějž následuje směrem k západu palác jižní, dále

Obr. 3 - Švihov od F. B. Wenera

hlavní vstupní věž se sníženou dlátkovou střechou, západní hranolovou baštu neodpovídající svými rozměry skutečnosti a zcela vlevo špejchar vklíněný mezi dvě hranolové věže.

Obr. 2 - Podoba hradu od Willenberga kolem roku 1600

Obr. 1a - Nástěnná malba v hradní kapli datovaná kolem roku 1520

Obr. 1b - Výřez

Obr. 1c - Kresba výřezu podle Augusta Sedláčka